

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj

443356
Go Laris Mukloj adománjo

MS 430

2

Batrocchomyomachia lui Flo
merus.

Bataje Brastilor cu Soaretsi

Intorsze d'intij in verszur ungureste

Domnu ^{de} Csokonai V. Mihály

si după jel

in Rumaneste.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

de

Monaco Sósi

in

Anul 1816. luna iulie

Muze drage 'umpleni pipa
Din dshainu Pinduluj
Szö mà áruk szetz' kint una
Szö dem drumu gindului
Kintiku kare vám fakut,
In tövnapjé 'hind ár' zekut
Du pa gyál ku oile !

Elő-szó.

Irodalmi Olvasó!

Néhai Csokonai vitéz Mihályr
Homerbol magyar versekre fordított Batrochomajomachiaja; Békegér harca; olly kedves séget nyert hogy a nyelvéről mindenki feléltke: velykédő Franczia is, nem szégyenlette maga nyelvéről áttafordítani. —

Kedvem eresz kedvén azért nékem is hozzája, — fordítni kerdettem vala deák Számarterekbe e szerint

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Musa mihi memoria certamina sava rana sum
Muribus aduersis-Di portas pandite Coeli.
Collige nunc vires vulcane! et fulmina cude
Ad compescendas gentes, tantosque tumultus
Tamquam Centauri velut agmina vasta gigantum
Sic ita Stagnicola, muresq; in arma rubeant.
Sed prius horendi certaminis accipe causam:
Mus fugiens mortem felis, est, ut clausus ab ungue
Stat bibiturus aquam, sitiens ad littora stagni
Et tota gaudet lymphar; dulcia lambit
Accipit hunc Bufo, congettat: Servus amice!
Eone Comes? Baro? Civiumque maximus nius?!

Sic ut amicitias possimus jungere pareo !
 Rex ego sum Lymphis, Dominus metuendo aquar.
 Heros perpetuus magnus Deus Stognicolarum
 Me Mater Uda potens fecerit regnanti Pelago
 Regina est elegans Nympha stagni limosi
 Es natus ut video celso de Stemmate Regum.
 Seu dux bellorum in cedro fortissimus unus ;
 Nam sic te praestant pulcherrima forma genusq.
 Sed praeor ut certum facias me stirpi, & ortu ! -

Ekkor eszembe jutvan, hogyezt
 en csak a deakul tudó emberek száma:
 rok iron, - belé untam, s így gondolkolok:
 tam:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

I fogha olá versekbe fordítom, így
 az egész Olaszág, s az erdélyi magyar:
 ságnak nagyobb része is megérti.
 S mégis ez a munkáska egyel több
 nyelvre lesz lefordítva.

Föl cselekedteme vagy nem: erde:
 mes olvasó Regyes itéletedre bizom. En
 ebben a részben is kedvezek magam:
 nak az itélettel, is azt gondolom: hogy
 ha hibáztam is, a hiba megborítáló:
 Seglösök magamtól kellene engedel-

met kérnem elveszett időmert, ez pedig
készen áll.

Néked elolvása kevesebb időd-
be kerül, mint nékem kidolgozása. Re-
ménylem arról hogy ezen kicsiny károd-
ért te is megbocsátasz; melyre e-
gesz biztosítalommal kérlek is.

a Fordító t.i. Honztráki.

Legyázáse a leírónak.

Ezen mulattató széfzillyes, sgyakran
lajsi mosolyt, sőt megkárolás elő ide-
ző, - az eredetit ha fellyül nem is mulód-
annak nem is sokat engedő, az olá-
nyelv termesztehez fölént pedig a
nemzet akkori jelleméhez alkalma-
zott munkacskaiból, egyszer, s máskor
duraborskákat hallvan előszörrel elő-
adva nem minden gyönyör nélküli,
mindig vágytam annak egészbe iras-
ba megkaphatására.

Ez nemellett, mint 1852^{ben} Maius
23^{án} sikerült, a mikor H. S. id. Greze Fe-
renz

IV

reneszárt, kinek az 1848*iki* forradalom m.
c. 800 p forintnyi drága könyveit, s min-
den házibútorait elrabolta. Ez a külön-
ben másoknál is elszegényítette munkáit:
kát öfzerombols írásai között bejárva
megetalálván az elenyészéstől meg-
mentette, és vissza is közölni fizet-
kedett.

Eni az érs unalmomba működöma-
gáni a K. Királyi Könyvtárban leégetve, kirabolt-
va, vagy 2000 pfrtot érvő Bibliothekában
elrabolva elpusztítva, házamhoz jöpia-
gaimbol ki perseselve s kiuldózva Ko-
losvarra szorultam, mint unalom-
és aggodalom elleni óvosszeretmáju,
utóbb napjaiban 1852*beli* leírtam, az
ért is hogy legyen meg még egy exemplar-
plárban, s jobb idők előkerülésével az
elmes fordító emlékére is fennmaradjon.

Gellyen helyen jönek ugyan elő-
sthetica elleni nyers kifejezések is,
de abban nem kell megbotránkozni,
mert azok az ola nemzets akkor ébíbil-
jelleméhez és mivelődése fokához
altatui

alkalmazottak és természetesek
Egyébiránt a talyra, és a francia for-
radalmat képezi.

Ild. Déesy M. Sztránsz

Pipa de ſabăk hel d'in tij

*Kunostintra Prineului ſorocște
ku Krăju Brăstilor, - si moartă.*

*Săkriu o lărmă si bătăje
Groaznic si minunată
Un polop si bobotăje
Stăre o forță odată
Kind armadia Brăstilor
Si băstele ſoarecesilor
Săkure băltz de ſinxse.*

2.

*Văj văj pe kătele noastre
Si a săkrie mni groaze
Kum sze ădrobe duo oaste
Ku niște bûte groaze
Kum bubuja Tunurile
Kum măj szere kapurile
Sătrigind tot „de pe moarte.”*

3. Dacă

S

3.

Dare d'in tij sze intsepem
 D'in káp de unde vraasba
 Szointsepuit sze precsepem
 Kum o foosz toate trába;
 Prekum szpun novellistele
 Kertzile, vete distele;
 A tuij kápui lukrului.

4.

Szkepind de motók ó date
 Un vonik de soaretse
 Szte aszterit la ó bálse
 Ne beje ape retse;
 Szloboda de lá valye Barba'
 Intsepe a szorbi ápa
 Yiu märe bukurie.

5.

Vezindul un broszkoj märe,
 Sitse: Săluga Domnule!
 Mérög frumosz de jertare
 Căpunjem kum tri numele?
 Gros Nijemes jest oo voresán?
 Ne de wij fi Nokán Kriján;
 Sze fim pretin amundoj

G. J. Z.

6.

Io ișz Zukur d'in Trexzie
Krajul măre Lăkului
Am pre măs Imperetrie
Pün in fundil Fădului
A me teatate de hâlte
Ke mnyo remăs de lătăte
Sj mosia de urik

7.

Ietutru Prekup eselmăre
Krajul kind sz infurare
Pe mamo de pestte măre
BNCU Cluj / Central University Library Cluj
Siu vonik o furare
Damna Kinda fie uide
Mă fătire int o hude
In esetăto motsirli.

8.

Ved ke jestj vitre domnăske
S'un General măre
Doar totna Imperetyaske
Pui de Kraj a sem păre:
Dăr mărog klu omisie
Ke stiu si jo Szpune mnicie
Soate Genelogia.

q. Reftay

9.

Sze szkárfine soaretoile
 Pe szte nász kám ku fále
 Obrazu si uretile
 Ku labele sze szpále
 Neltzaté? ese áj ku mine?
 Dar zo! zo! nuj czi ouisine
 Áintrabá? mine sz'jo?!

10.

Nuj ka á me vesztit nüme
 De fatra pämuntului,
 Nákuna este toate lume
BCU Cluj / Central University Library Cluj
 Si luxmas' Ajudului
 Áj dumniata Kalendáre
 De helmáre Tituláre
 D'in Bécs, si d'in Bükaresty

11.

Fossz Kráju máre Piaħárpu
 Ásá o numis Septile
 Nezzkut de máre Tsoártu
 Am si kárte de płytele
 Mámáj de Flircsög fáta
 Iáre o poszt de Kráj fáta
 Kriásze dingetvarex

12. Interrogau

12.

Intr-o găure krejáoske
 Mä fătare pe mine
 Si ku rize de Metásze
 Mö invalidis pre bine,
 Ku szlenyine mere, prune
 Piskope. Zmuntine bune
 Domneste mă herenit.

13.

Poetin, cum szetz fiu jö erie
 Szárunem: Bâgye Bukure!
 Este ku toate Imperietrie
 In apá szupt tzermure
 De oamin nu me potr feri
 He pe jej dumé d'ar peri
 Năule sze xedujeszto.

14

Pila si Kolácsí unde
 Sztao stiu jö tot dá una
 Kítsi nu pot jéj ászkunde
 Tre nu le pot jö lová.
 Stiu jö tse in puju märszi
 Szile jo toate trába lórszi
 Iti lamine Tyeile.

15 Pantorile

15.

Pankovile preszkurile;
 liptile ku lobogye
 Kletitile Trijiturile
 Stiu jo unde sz' in Bolse.
 Pasketu si Tortatele
 Got felur de Dulesa'szele
 Kirtzijeszk jo ku dintri.

16

Nits odate d'in Bataje
 Ku rusine nam jesit
 Nu oram laszás sze me taje;
BCU Cluj Central University Library Cluj
 Kind am pushat nam gresit:
 Krutza hecsťa aurite
 vezo? ke nu ij urite
 M'nó dát o Bonaparte.

17

Nitsi nu mni fiktá mnje
 Daké szablyá mni o trág
 Sze vie báter o minje
 Inke atuntse mni droig
 Sklav jö žátrá si ku tunu
 Nu me poate rezbi nunu
 Sze fie turn de karne
 is Dáte amy

18.

Dáre am vo doj Dusman rej
 Káre nusz' nito d'ó trábe
 Szpuj ke mni kám groare de jej
 Ke t' imbuke de grabe;
 Unuj ait: Domnu Motóku
 Pre blesztemár Dubitóku
 Altuj fokonu Hiron.

19.

Maj am unu jair blesztemás
 Fatus de lemn szurd si műs,
 Ó dáre mo foszs vetemás
 Szíku mesterség fatus.
 Szeleniore szusz áketzate
 Tak imbuta nu maj odáte
 Káde pod in kajuto.

20.

Nemunk jó Boszta si Kures
 Munkáriile brastilor
 Munk pläesin se si beo vir vesi
 Apá ste fie á lor
 Linta si pipiriagu — vossz
 Roovzu bukáte de poszt
 Munkátz ku seinetate.

21

Kászke Buretrile târe

Bukur s rîpe a ride
Si dupè o asteptare

Pisărpu lui respunde:
Neltrate pe kumuj aúzo
Torte fere Számetz láizo
Putera si Tolele.

22.

Hoj szinsem námur muntsitor
Ostkenim muls si târe

Ká Anglusi Negotritor
Pe pânum si pe märe
Avem o ziare bogate
Bányi noszt nu szemaj gáte
Sz plincou de galbin.

23.

Vin banyi de tâte lătur

Czará s' inbogetzeste

Avem kász pline de aur

Kapitalu tot kreste,

Putem si ovj ku áttuluj

Ká Gretsi dins Ungutuluj

A fatse bunda de lux.

241 Dulmane

24.

Dulmana d'in bârson verde
 Portu hel maj mar lâ noj
 Kâre fatra nus' ô ptyerde
 Hû sze oupe ouj gunoj
 Parte si negotzitorî
 La noj ku poroncsitorî
 Totz ô uniformie.

25.

De ij ore nettrate grâte
 Szem vîz crârâ kurtrile
 Bukurosz pe duk in Szpate
 Dar grizestylez hârbile
 Czinete bine de mine
 Sz trinsete trâpin d'in vine
 Nutri sze ude kuru.

26.

Dupe âsztâ sze domneste
 Spâtile ne crêmure
 Pishârp sze crîpe domneste
 Pe jîl kâ un Jejuire
 Omunikä. sze rez frindzse
 Apule ku mune Szrindse
 Pe Bukuru de Hortrop.
 ex. lipiu!

27.

Uju ju! utrige o date
 De Bokurie märe;
 Verind kum de delikate
 Noate p' intr' alte crare
 Szkapere a prinde pipa
 Sze ujte ku perspectiva
 Ha Domnisori d'in Klus.

28.

Dát verind ke sze kufunde
 Kily o date maj' in gososz
 Si ind apia maj' a funde
 Szé Szparie maj' vurtosz
 D'o kím lovit si uritu
 Kuj pre plátse kälertu
 Ar da' Apá drákului

29.

Sztespe de Szuperare
 A szó väjtái a plindse
 Sztespe kis poate täre
 Hu labele á Strindse
 De kásztele Bokurului
 Dar in gäura Kurului,
 Fir d'ovor n' är tuná.

J. Humple

30.

Il umple frigu tremure
 Redite votyi plingind,
 Se ujte ketre czermure
 Ketre kasa luj gindinol;
 Iz umple si izmenile
 voniku ku toase oele
 Sternute si Páriju.

31.

Intsep á inditzi ápá
 O tixe maj ku grozru
 Kumaj poate nitviciapá
 Iko iwlénit de duzru
 Satrige: „tulaj! nu mä läsiatru
 Ö presine lunge szem' dátz
 Kü vine nime vaj'.vaj..”

32.

No fozs dusz pe Europa
 Tauru poszte moire,
 Kum mä dutse bleuszemata
 Brászke art' in szpinore
 Dukej Drák' Imperetria,
 Aploasze venetia
 Paluta si Kurtrile.

D.D. Vinay
 O

33.

Vin un Serpe, s'incepure
 Astò ujta kamuris
 vonitsi kis il vezure
 Amvendaj 120 kufuris
 kis 120 arcat zeksoita
 si national hokarola
 ãsumetate o foest mortk.
 34!

Brászka lá fundu dákuluj
 Gute kuriund sa kerat
 Aesi l'ojertat Drakuluj
BCD Cluj Central University Library Cluj
 Tedoru esel d'Imperat
 Ize adakund Imperetria
 Si ku onare bukuria
 Si intuje usile.

35.

Sorewil o remasz sângur
 Noate vremias kis poate
 Munteste szlebeste d'in kur
 Kee reztoarne pe spate
 väzind ke nuj bine luktu
 Iosepure ku amaru
 A hori esel de lesele.

36. Kirodate

30.

Kis o dátē sze injáste

D'a Saupra äpi kurund
Sár szö kufunde ódáte

Si szö dutse püür in fund.
Sere hazne sre muntseste
Köötöt nu sze muntujeste
De moarte motrojite.

37.

Abe in grumák un kepus

Trantrózest si Szárika
Sár in jéj eise ó inteput

Poësia Schelthika:
Ajesta tare'l sztrikáre
Szind pre snare povare
Frajd sia urit ketre fund.

38.

Bukure! da ása ij ledase

Akasztej. Siusqontium?

Nu qindi sze mi se lezse

De grumák Synedrium

Köötöt, ke bátrimi Popti

Sics nu ty'or vede ku ootí

Sinke t'or áfurioski.

39. d'a largu

39.

dă largu nu jeraj vónik,
 Ha'jo blesztemátule
 Akólo tu jeraj mój mník
 Máj sekás mischule!
 Víne minse! báje száme!/
 Hé mä er ver pe míri in száme
 ooste Soaretsilor.

*A doile pipe
de Iabák.*

*Satrinsaura qéri à Brasilor
Si a Soarelor.*

40.
 Ekinh à hétyá musire
 Tere grisa o date,
 Domnu Kirzku nimerire
 Freginusze k' o fate
 Gi de in kur. slásze fata'
 Alorge si spüne faptá
 Da kurte wej krejaszke.

41.
 Kitzo ó foszt de l' o aurit
 Farte szé müniare
 Kirzije d'in dintz pre urit,
 Trinodzere in oráre
 In toate lätur Staphete
 Szó szé satzinge la Diete
 Domni okári høj möj mán.
 42. *Béfielök*

16

42.

Sac pie loku satrinszuri
 In kászá Tovártuluj
 Tateluj cseluj evez muri
 Bdetuluj Piákharpuluj
 Káre nuj vernik o csápe
 Ne zátse mort plin de ajte
 Ku polyele ketre eserj.

43.

Ku totri sze adunare
 Pe át septele luij may
 De bukru sze apukáre
 Hej majku munte sunmaj
 Trába' ostelor si Rindu
 Dirászere Flujerindu
 Tomnire barbatessé.

44.

Krajul Gocártu d'im tije
 En náinsé totrilor
 Ku märe Teketorie
 Freire csinszittrilor
 Sátilpurx Chópin crári mele
 Vedetr cse amár si Zsela
 Szotimplát pe kápu onno.

45. Un voniz

45.

Un vonik kirele o foszr

Silsor de Kraj a pterde
Astá trába si luktur voxsz

Avetz grise Szpuj verde
Sj mare blesztemátrie
dá toate Imperetzie
Sj ruine de msarte.

46.

Sri Sicsor frumosz amneszus
Akum tolk tri perire
Pe unu Draku csel fákus
de lemn el o onbrire
Pe unu Domnu Motoku
Há inditzi ku totu
Deunez fizár hâzne.

47.

A triile mn foszr majdrag
Un fitsor dráven káre
A plindzse orára ká un drag
Kraj Bokur mil'nekáte
Kiad si mumesza ke moare
Ke färe száma o doare
Me leszáre vedu ój.

48. Pintru

48

Püntru aozta in crârâ me
 Tot Nyám d'in toate kasze
 Szö sze gricsászke de árme
 Kite doj tri sze jászke
 Nâ fi lipszâ de nimnikâ
 Ij pline caißâ bellicâ;
 Szeret sima rá plini.

49.

Azâ d'ind la totz inime
 Intsepunduj indemná
 No foors in sztrinszuré nime
 Hare le sze xite: bâ!
 Dedure grise la Syesztur,
 Sze lászk e toate nimnitur
 Petyesse de Bâtaje.

50.

Szö sze sztringe lá hâszárme
 Hâtenyima intrage
 Sze szimbretse totz hu árme
 Sa un lók szö sze tráge
 Patye tunur si pustyle
 Szö sze sztringe bumbustile,
 D'in bolile grêtsilor.

51. Gimápece

51.

Grimăzere niste fitisor
 Hetur Szibiu kú grábe
 Häre ó foszr jutr si uor
 vonits, ádravinkú trabe
 Áhestá ne la Damnile
 Rozind mätause Hainycle
 Teture mundur d'in greu.

52.

Glujerile Trimbările
 D'in penye d'in sukute,
 Dobele toate de ptele
BCU Cluj / Central University Library Cluj
 Szu mestyersug fakute,
 Pälrij d'instók de dinde
 Fluturi de pute prinde
 Fäcse pene d'in árip.

53.

Aven Dragoni Iritosi
 Pe pteptu lor kos de nito,
 Militári Bakantsosi
 Inreträtratotz kú peputs.
 D'in Szimburi de visine
 Szkobitz si atomnitro bine
 En negritz kätuneste.

Ed. Muixitole

20

54.

Musztatzele, simbalegáš
 Trumusel Huxäresté
 Nédrázsí szuz si o legáš
 Pe Soldur Ungureste
 Rájteri tolz Kälereste
 Szé Szujire vonitesté
 Pe Kit ó Soaretsóje.

55.

Dav millionel in müne
 Szfátridör Siszturjlor
 Dav bän dé héj gréj s hje Spune
BCU Cluj / Central University Library Cluj
 Ajbe grisa oostilov;
 Ausine szé nuo päteászke
 Si usori qui flémunzászhe
 Sie vinárszo hu bute.

56.

Szás Szlenine, Kárne brinze
 Si kit ó ptele de rósz
 Szotsenii tolz szö ke sztringe
 Káre rod' jéz bukuroszzo.
 Rire hajne Molje poame
 Kurele bune dé foame
 Szö szestring in magazin.
 Szé Gusegure,

57.

Incesepure fluyerile
 A hori marsch de zele
 Szerutiale mujerile

Plare ku toale tsele
 Husztri, Iratti ku nenaia
 Kumentri intimind glasa
 Storeszk püne la Hotar
 58.

Auzind veszta Brastile
 Din gura kuririlor
 Kitusz de czajin oostile
BCU Cluj / Central University Library Cluj
 Stare vin pe kapulor
 Ne stxtrinsere multz klubiste
 Stare fiind novellisse
 Stie la politica.

59.

Venire si Domnu Rogoz
 Din czara soaretsasche
 O braske adravene, - nu giv
 Siind giure krejaszke
 Oscrà ka primesul czari
 Pün à kumà ku soaretsi
 In Kurtá Jodartului.

O.O. Á'lum

22

60.

A kum lo trimész a kisze
 Siind braozke duzsmänäfze
 Ha sze le infi inezaze
 Sze le tudomänyászke
 Sed' in kur, de stide gura
 Si szupliu ku fale una
 Intsepure krekkei

61.

Braastilor! nám tare ámavins,
 Gäre lavoj a kisze
 Skö vä szpuj vóve un kurins
BCU Cluj / Central University Library Cluj
 Soaretsi m'a trianászke
 Gätätrive de Bätäje
 Ke vin, si ne totz vä taje
 Soaretsi ku putere.

62.

Azind a hesztá veszte
 Su rotzi sze infláre
 Ka butoile si peszte
 Száme sze muniáre
 Verind lubru ke nui glume
 Intsepura fátse szpume
 D'in gura, ka mászkuri
 G.S. D'insij,

63.

D'intijesdate ku fale.
 Sirajul in éttzás Bokur.
 Ku groaze, si ku osztiale
 Greire d'intij szingur
 Iratxilotz rokotetz vi hoz
 Dár soaretvi ese áó ku moj?
 Ao dár o nebunuit?!

64.

Dake n'ostiu t ku notu
 Trádse ká vonit szerák,
 La ose sz'ó bágát ku lotu
BCU Cluj / Central University Library Cluj
 Domnu Piáharpu it-dátk?
 Ku ó aut á urlá lok?
 La ose fatse ku apá osok?
 Dake ouj hárnik de jeg?!

65.

Akuma szöi dáo jeo száme
 Ose o lukrat o apai
 Szöme bit ku jel mä tyáme;
 S'inké ám foxt si fapó
 Dar stiu jo kelój szetura
 De batájor l'oj szetura
 De i orszéri si dintzi.

66. Kő pénzesem

24

66.

Sző sarringesem ármádi ile
 Szöne kám purtem si noj
 Pustile si szabiile
 Pojsztestile de fusroj
 A hesta szint á skutkise
 Táje ká oiszté kutzise
 or fi pre bune da ráosz.

67.

Sző le jesim innainse
 Dá kápu hotásului
 Sz'ij kám dem ótzi irde minse
 Domnului Szőártului
 Ku umblem ku zsuole káte
 Sző intérkem totz odáte
 De bárbe, Flots, si de Pó.

68

Pe káre om puse prinde
 Si norhede in onune
 Hoare pre bine nor prinde
 Tri zile n Szepetemune;
 Aud ke szins buni Szepetori
 Szorás, Bárdaš Szetoer tori
 Szebuj, Csizmás Szószokár

69. J. Muntátor

69.

Sjumuntsitor tot niesouugu

Ip multz meester intre jej
Kär invätre mestersugu

Tije bun vo kis de rej:

Kolopári Kurelari

Slovokári Ku pielári

Sze tjame tolz: Domnule!

70.

Vivit vivat tolz eripaire
ödäte ku inione,

Diöta toate Sztrigáre

Blatz ku tolzi la Krisme

De bäsäje sze ne gëtem

Pre tare Szö nu wimbätem

Sze zo nor asufului.

71.

De dur ins älte luvinte
Sis beure binisor

Un Brooszkoj findmajkuminte

Farte invätkat ficsor.

Sze in szusz, ka gläp in mune

Sesse fatá cräri spune

Frätriloz! esinszitkilor!

72. dimbá

26

72.

Limba noastră se arăbată sau că
 Fără tare să o strică
 Să lu limba cu pesta sau că
 Poate uriaș să măște că.
 Nij bune înnoitura
 Într-o vîmă să răsuara
 Se ne fătsem tot rînkâts.

73.

Săcă grisim limba și veche,
 Brăzătă să fie drăzătă
 Unii împlătăse lă' ureche
 Atât altii h'oj prăzătă
 Să lu limba pestilor trei
 Să putem nij breketei
 A nosză iż bune de noj.

74.

Înse mieji, măj invățătă
 Bine! săcă tommim hibă
 Fără bine ne invățătă
 Săcă grisim noj din limba
 Fără unii hăre mă kăr
 Fără tiăz bori si măgar
 Tot fără loje în lätură!

75. Rătricăre.

Sátritare Bulcsu sztrinszura
 Porunesind Szixturilor
 Széle sztrizse marsch kugura
 Deje drumu oostilor.
 Intsepure kúqurile
 A Adrenteni kúdobele
 Si á trombitza greu. greu!

Széte in gleda käätämimá
 Kúhajne verz, si rosi
 Granatíu, Huszárimá
 Drógoni, Baktrancoszi
 Pletkare si Gárdistele
 Intsepure Bändistele
 A báte tángyerele.

Alárge Bulcsu käläre
 Inkolo si in svatse
 De un harmeszár murg märe
 Rindurile le fatte
 Báte vüntu szlagurile
 Sátrige: vürtosz Szixturile!
 Ketre fun! - Ketre páje.

78.

Gök lá hotar niste sâncrur
 Acsi frumosz szeaszkund
 Szégalá feu pust si tunur
 Si szápe tot maj a fund,
 Zikind unis ku bokuta
 Intsepa ásuka batula
 Skö le triale de uris.

79.

De lárme sze szkuturare
 Kászai Jupiterului
 Tremurare si krepire
 Podurile cserjulio
 Verind potka si inepaszta
 Szere kiar peszte nyevászta
 D'impát; vársoze si ólá.

80

Caipe ökk si ökessz
 Ke sze mustruleszk his pos
 De mümie si trintesse
 Hetsulicra de un koi
 Färüre vuns si pulvere
 Ö Holbare his tár pere
 Lumádáte nár fi rizz.

81. Fráisse

Tráze Klopočela sztrige.
 Merkuriu szé márga
 Dumnerci tolz szé sztringe
 Merkuriu álárge
 Ku grábá si szé sztrinokere
 Dupa szluška si mánszere
 Tolz la kászai cserjutui.

Le áráté mininunáte

Imbulrále oostilor

Putere impreunate

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Groarnute a Brastilor.

Intrábe : mág vertátr d' se ?

Armodie mág si vrcsmáse

Ká a üriesilor

Intrábe ku rísz, kui glume

Dupe gluma ríszuluj

Intsepu a ride lume

Si fatrá pamuntuluj)

Káre or áve vertute

Szé márga st. Széj ázsute

La oare káre park?

120.

84.

Dintij merà la Slinerva
 Si de buze áprindind
 Si fráke de obrazo bárba
 Contriabe de jéa rizind:
 Gure, da tu nu re szkobor
 Dá jéj szej máj daj assutor
 Da Bráste, ad la Soarets?!

85.

Kö Beszerika tzi plin de
 Pita; Rumun, si Ungur
 Alttri nito nu sze pre ol tinde
 Numa Soaretsi Singur
 Si Beszerika musilor
 Máj de sráme pre srámátor
 Szse pusztie fere om.

86.

Getuleule! - zit se Pallai
 Io átseverla porunka
 Nu plineszk márog sze má lais
 Ku má apuk óde munke
 Ke Soarecs i toate esete
 Prin Beszeritele mélé
 Ó rooz si m'ó pagubis.

87. M'nórofz

87.

Mn'ò rosz hanja si mästászá
 Verindumaj m'am retsits
 Si mnro szpurkás toate kájka
 M'ò sztrikás m'ò szerettsis.
 Mästászá ij ne plesihe,
 Si de noj plesi ku mnise
 Mn'orlová si poalele.

88.

Nils Brastele nusz majkune
 Sia jéj d'in nainta me
 Hjámar szpurkáte, nekune
BCU Cluj / Central University Library Cluj
 De minita pe lume
 D'in bátaje uorzenise
 Vinind am fozs o durmite
 M'ò szkulás ku gurile.

89.

Szönu tsertem szej arsutem
 Szö nu merem ketre jej
 Acsi bu kapu ne szukem
 Naugritse de Dumnezej;
 Hu líj grizsá nits de cseru
 Isz ku dráku Sztao ku férü
 Nár veteam si pe noj.

90. Muzbun

90.

Maj bine szö ne aszkunder
 Dupre Hornu oszajluj
 De pe parte sze ne ujtem
 Da szfisztu lukruluj
 Aszkaliare totri de je
 Siu ó inime sze szuje
 Dumnezei dupa horn?

A triile Pipe
de Gabáks.

Dátáje ku toate
Gimplerile

91

Intsepure trimbitrasi
Ku trimbitra a' szbaéra
A'mormojsi si dobási
Kálózé ku playéra;
Jupiteru de dupe Korn
Bütsináre marsch ku un Korn?
Si klobozike tingu!

92.

Sáxen náinsé tuluror
Báromu munkeholt
D'inkolo Graju Lingetor
Ku jet fátra o pletká;
Nu ske sparie nitoi unu
Hjább dā ku puss' iku tumu
Ske sáduje totz ole mortz.
93. Ske azuke

24

90.

Sze apuk de bätäje
da Baron munkekekat
Dingetoru káp i läje
Da si hel i ó tejás
De cainus or szó ó tejás kápú
Unu lá altu ka nápu
De cainus or ó inviat.

91.

Pe urme Munkekekata
Pre ttare szó muniát
Si Dingetorulaj kápú
Trumosz de tot lótejás
Sel grumáru tipe induor
verind ike kápulaj szóduor
Sze ujta kosics lá jel

95.

Verind Gevarju ászta
de muni szo inbätat,
Si pre apra ku szerséta
Pin ſabje l'ó szeszstet
Aprä fünd ku szufles märe
Sze duto in burjen si moare
De rusiná szákuluj

96. Bolyai

96.

Boflás verind moarta Ópri
 Szakat un pistol d'in tok
 Münia nu sz' pate opri
 Grázse siokosu de fölk.
 Fátes: durr! Hognoou Tsungu
 Il lovesze tune plumbu
 Tomna pün in inima.

97.

Mérgez la Ávängárdile
 Lukru int ászta formä
 Nimerire si oostile
 Hele snaj de pe urnä
 Ármádile szor inkertat
 Atsi ofoszt lukru szpurbát
 Moreo mulie ne vatemátk.

98

Nimeri si Bonetránu
 Ku oostile d'in Bánát
 Bravile kis o vers Bánú
 Un int álse szó bágát.
 General Pofflé un nime
 Desire Ku Dragonine
 Innicianta Bánuluj.

99. Pofflé

36

99.

Pofflé jeră un Domn. felosz
 De gure bun vi voinic
 Un om herenit si felosz
 Dar in kap wave nimic
 Sint asă si la noj desztuj
 Oamen herenit si szetuj
 Siu fale plin.- Kapu gol.

100.

Sind in naintă Bănului
 Foarte uris l' o spukas
 Dar si Bănu pe Iunnalui
 Vonikeseoste lo zukas
 Ke dedure vonikului
 Pe dă rupra Burikului
 Si s' o jesi matrele

101

Vorind ke omuris Pofflé,
 Buffu adiutansului,
 Ke pereoste măj in kule;
 Kokosu pistoului
 Grázse pustek pe Huszárui
 Käpitán märe Huidáru
 Perire numaj de visz.

102 Asá -

Asá muri fere veszte
 Gudáru Szteoá czäri
 Vonikz kai jel nu maj jeszte
 Pün in märsina märi
 No foort kresekut jel in Balur
 Inre Kärkz inre nümikur
 Ká ákum multz domnisot.

Dáre moarta luj si csífu
 Ize pletire ne kurind;
 Ké dingetoru ne bufu
 Matsumozere figind
 Fó sejat kápu si mintá
 Si ku onare rugemintá
 Fó tsinstis innájeoj.

Pretsejind Majoru Gröszu
 Hartminozadu Bufuluj.
 Pláke fuga si de doszu
 Kétre Lák Szélásuluj
 Dár dingetoru l'ázsunase
 Kélereste s'il sztrepunsze
 In ápa ku szulitrá.

105.

Pe tñrmur in sine niale
 Intinsz si mort óremiasz
 Majoru Grosszu ku jale
 Mare, ká un pork, déj grast
 D'in untura jobbászilor
 D'in szinzoile szerátsilor
 Herenit, ká muluz Domn' mår.
 106.

Atsi pre bine szó purtat
 Bretelekoju voniku:
 Sie prinzárujú ó lovát,
 Apa și cvaszoratu:-
 Ha de la Grofaje Etune
 Szé káprete ákusz giure
 Da'ke sz' á fatse piatse
 107.

Vefáru de ketre Päro
 Bästule l'ó späriat
 Rösus päri innusze aeo,
 Kétre káosz szó kárat:
 Is imputze vonitoia
 Lászre toate Compania
 Pe grisa' majoruluj.
 108. Mágz

Májor vörö pte Printzu Iete
 Uris il Szxeláre
 Jó raját nász si urete
 De rot il de seláre
 Mulv fitas szesztó szinslánøj
 Vonits máj Zdrávin nuj gunój
 Kümserai Printzu Iete.

Printzu Iete kis ó kezue
 São späriás soareusi,
 Iréind moarta kis lóverus
 Nekare fuga d'a isi
 Umplure nádrágurile
 Lájiadare Stágurile
 Proshkare Kár in ketreos
 110.

Nimeri si Roade-szindur
 Un General inimossz
 Si værind fugalsi Kingur
 Intsepu kan onünnossz
 Si pogni si á i szüdui
 Aj pálmni si aj dudui
 Innápoj lá stätzze.
 111. verzind

111

40

Verind je Grofu Blatukur
 Motók oszind p'a kolo
 Ij da ku pitisoru in kur
 Sze durtse maj in kols;
 Aja Blatorlu szó fákus
 Fáre ose ó foress snaj de mule
 Námu ku kitzváj de áj.

112.

Ave Pulje mär in spáte
 Totu urit Blatorlu
 Ku sejse gäut in spate
 Purke urit ha' purku
 Cera pre mare Kärturav
 Ti ind si Gateszo purkar
 Nu stie Az, Busele.

113.

Gateszo ku purkerie
 Szó fákus doj benisor
 So lvarás käpisenie
 De la niose Domnisor
 Vaj kiss ix. lá moj Annemini
 Fáre sze fák ku gälbini
 D'in nimikur Domn folos

114. Glodnoz

BCU Cluj / Central University Library Cluj

114.

Hodòz Turnu voruit pitisor
 S'intre duxomlin szourit
 Pe Pletsintaru de pitisor
 Tomni in apa lo avuris
 Pe Pletsintaru saceratu
 Lo inditzit pe loti laiku
 Hjaba cserure pa don.

115.

Apukesonu Baronu
 Prezimiu ku Glocsiniar
 Szugrumu pintru jel unu
 O Szate de corupiar
 Pe Belozul inselneste
 Il szkarmine barbatasse
 De i duduje Szuflesu.

116.

Verind lukru Hodnoz Golje
 Frascele Belozuluj
 Ce un plum de sine morle
 De la fundu lakuju
 Pesze obrare il loveste
 Hu fina sil maij orbeuse
 Pe biesu apukeson.

117. De rufine,

117.

De ruine, si de nekaro
 Pre tare sze szupere.
 Belvazuluj nuj de regaro
 De nor il inkertaro.
 Sute kápu il ó teját
 In budunár si l'ó begát
 Kítsi nu li ó mág dát

118.

Dár si lá Ápukesoru
 Go dás Wátk de esine
 Sze ó teját ku Koosoru
BCU Kul. Central University Library Olomouc
 Kápu d'in medecine
 Verind aszta kejku szile.
 Il je kápu fere ornile
 Gsurveire ku kápu

119.

Idrobesszkaluj pruse fuma
 Lítse nuj bine a'sai
 Prinerezere in lätur drumu
 Sió fákut a sze pásia
 Ptijsindwore vine glonka
 Kimeresse Tomna atzá
 De á kolo de Szemene

120. Demfine,

120.

De rusine si de szpajone
 Il sterde tote voja
 Si ind kam szlab la inime
 Il szteweste nyeroja
 Alarge mors ketre kæsse,
 Tot ne fuge la nyeravste
 Szlo maj jeje fertesung.

121.

Dage szamá frate dræse
 Nu se prisai la sot lok
 Kind se szkape szamatz træse
 He zo kurind vor da fok
 Si remune pere åtre
 Apoj kum ij maj szai fatre
 Nu oamin de iszprave.

122.

A patriule Pipá
de Gabáko
Szpiritu
batáj.

122.

Pe urme Kraju Gocártu
Szakoszere ó szabodie
Lesir á'mundoj lá largu
Biu Bulur d'in Frezszie
Bulur vñe á'senine
Puska da n'ávind kremine
Dedure de tri or' Groszk.

123.

Sutre Bulur si skuszesse
Nókosu d'in Asopate
Barbetese szemuntseste
Puska nu szel szlobode
Pün átuntse szeri helá
S'il velenia zomna pe la
Buresinu kuruluj Szting,

1881. Lape

124.

Sâsze gluma bietu Bokur !

Atsil järte Drákuluj
 Alârge hit poate d'in kur
 Herre fundu lâkuluj
 Târ Toxârtu nuj de regâz,
 Tot dupe jel tot in grumâz
 Szél potopiaszke de tot.

125.

Verind lukru domnu Bâlu
 Si l'óvinduz a minse
 Sze nuj bine, sztrinzse kâlu
BCU Cluj Central University Library Cluj
 Alârge innainte;
 Püne szo sejât, szo impunuz
 Ku Toxârtu; Bokur sz'ászkunoz
 Akaszse intr'ó bute.

126

Sko mesztekâs lá o latse
 Soaretsi ku brâstile
 Sze reja merâ ku balse
 Pe Kimpulung szinxzele;
 Lâk acetemâtri ku moartzi
 Reszepitz pe Kimp. ka portsi
 Ka Șnospsti lá sketvere.

107 Kártvile

46.

127.

Kärtrile soaretoilor szpun
 Tijperise d'in Szibij.
 Numeri mortailor il pun
 A Brastilor la opt mnij
 D'intre jeg nitse do szule
 K'ó muri si nu ex pterolute
 A se ó fozs de voruš.

128.

Dár Brästile pe jej ó risz
 Likind ke n'ó nimeris
 Novelliostile lor ó szkrisz
 Fe d'in Soareto operit
 Letse mnij, si a Brastilor
 Summa szpun pe szufletulor
 Nuó foszt, numáj o mnic.

129.

Izozire si Bräde piele
 Hu niste oaste d'in Szovsz
 Si szpäriire brastele
 Ti ind óm kám inimusz,
 Intsepure a le puská
 Ale teja á le muéká
 Tomna ka un leo turbat.

130. H'óavas

130.

Koarut soare si vonik
 General ka á hesska
 Maj sare si maj puternika
 Si ku draku fatre ár szta
 Brassile kis ló o kia's
 Ka de draku szó expáriás
 Tuge soate ketre lát.

131.

Dáre kopilu Mársluj
 Káláre szó alergás
 Ketre czermure lakuluj
 Ku & suremunt szó legát
 Si nu le maj láz in ápe
 Le trázse pe vind in orápe
 Nu maj lázre nito una.

132.

Árfi si fákus & hohéru
 Petum ó xioz ku szila
 Dáre sz'ontosz Jupiteru
 Ketre Bravse ku mnial
 Sz'in tartse ketre Dumnezej
 Greire ása ketre jéj
 Ku gurile kevzka te.

133. Svolpilot!

48

133.

Szotrilor! aiszta mij gluma
 Tot mminune sze dutse
 Blesztematu alai umbla
 Brastile sze l'imbatusse
 Del drakuluj dináure
 Date l'am vert mim' tremure
 Si akuma matrele.

134.

Mars fatumrio. Se szkoboare
 Maj oisute Brastele
 Vo doj soares maj oboare
 Falz promana hu gele
 Gire Pallas. Ku ó Kale
 Szkoboare si tu la vale
 I Inzordatzi ku trabe.

135.

Goate kásze intsepure
 A marmurá j'a' szuná
 Tertetsune is tverure
 Diskere ku totzi: bá!
 Se szkoale Márzu d'in rije
 Si ku mare ominie
 Greire pintru totzi..

136. Oszte!

136.

Ó Táte! nits jó, nits Pallás
 Putem ácsi áksutá,
 Sjigreo; mój bine sze ne láv
 De pe Szusz á mi ujta;
 Sze ne szkoborim baser totzé
 Dummerei, si tot nu protzé
 Kerbi ku kozye ptele.

137.

Sze ne grisiom ominia,
 Szél jertem si Drákuluj
 Sze műj Iginderim munia
BCU Cluj / Central University Library Cluj
 Cœluj blestematuluj
 Poate tu nel vrate Táte
 Szél vernerest d'in Szusz ó dále
 Szél'maj Szpiarij' ó tiro.

138.

Bine! Ku totzi sztrigare
 Núj szkobore nito um
 Dáre pe Tatel rugáre
 Szél káuse de tunu
 Si Szkarere unu Vrásnás
 D'in burdunáru de nadrázs
 Káre ó fozs mój märe.

139. dáre

139.

Dare finn pre māne tērnis
 Din burdunār kis ló szkose
 Ó fulverat si ó tērnis
 Durduire pre d'in szosz:
 Dumnezéi ó annurkít
 Ku totri, si ó amelxit
 Ide apukare de náezo.

140.

Alez Dumneritozelje
 Kit ó vert mnirátsuna
 Szó aszkunszku Kátrintele
BCU Cluj / Central University Library Cluj
 Obrazu, s' de ousina
 Ká lá noj in Beszerike
 Desusine si de fríke
 Ták si aszterb fetele.

141.

Soaretsi tot si Bravtele
 O lemnit szó szperiat
 Dare Dráku radle ptele
 Maj tare szeo muniát
 Lubre taje barbateste
 La brátre si szokoteste
 Ide le ptárte szemüntra.

142. Árfi

Arfi si sztinoz jel braszele
 Drekoju de totuluj
 Dare sro făkus de jole
 Sare onnile domnuluj
 Prinászere vescunimá
 Soaretilor märzinimá
 Mokenimá touluj.
 143.

Umble kosztis si underepit
 Ku doj opt opt pticsoare
 Ku osz in spate si pe ptepi
BCU Cluj / Central University Library Cluj
 Da nász ku kuisare
 Pe lábele d'in nainse
 Undi ile aorkutrite
 Ao tomná ká forfeysi.
 144.

Siubrasztele intr'ó kássze
 Intr'un lók szé hereneszk
 Beo si munke lá ó mäszze
 Poe bine szé neräveszk;
 Szinstarlenis ká niste dráts
 Pe á hestá ij támé dráts
 Szeciconu rumuneszk.

145. Józsi Kopán

'52.

145.

Jó si tejat jéj Rodele
 Bdetrilor Soare-silor
 Uretile si labele
 Ku vurvu porfetsilor
 Si si se păriás. Nezâtsi
 Jó bătut si tejat Râtsi
 Tomna pîne la Gâur.
 146.

Hajj frumosca zoareluj
 Petzarele so udât.
 In apă oceanuluj
 Da hovine zo si dat
 Venind oapt' intunekare
 Si a tunsá sze leszare
 De verszatu önkzeluj
 147.

Draoste le ku märe fale
 Si szetule pletkare
 Si kit un soares in fale
 Zos trijund ketre kafze
 Venire si broszkojile
 Szes maj szimpere falele
 Ku kite un köppitan

148. Pe Tordany

148

Pe Gvaartue Kräju Buleur
 Il' ditri fere voje
 Rade ptile sze bag in kur
 De voje de nevoje
 La kreästrå kind á fie
 Sze áskunde pe szupt ije
 De gura bæktatuluj

149.

Si jó on nám getat Tabaku
 Nám de unde maj bágá
 Si skriitoru steraku
 Nu si' d'unde kistiga:
 Sie sitz Domniile voafse
 Nuj luKrate nits ó kaszse
 In Pindu cel Rumunescz

32
54.

Adaziuri
Zikale - Proverburi.

Altă sunătății, altă sunătății.

as Dori, dăr nu să poate.

Am venit să buzele inflăte..

Azi ungetzi gure să parte.

are să me înalțăpe, să deșteag pe drapel.

ade mină, nă bevina.

Ajă, să poată renumărat, să poată peatru.

Brișca bune poate fi în turduri sau -

Dacă să fie lezăcă, mai bine să nai nimnică.

Hai să vorovim nimnică.

Nu mi săzgă păie în cap.

Mai prețioară e apăză un ou
Dacă muncă un bou.

O zi bune de ajutor plătesc mai mult
să doare de muncă.

Să potă

Tot potrăi cu pătrăi nu leză pe mure.

Mai multe lovituri de săcure doboare
și spătarul tot mai puternic.

Nu ștredânie, și rebdare soaretele
gauește și țidul.

O iarsună la șapa de lemn.

Unde nu gind est, atolo îl găzest.

Teletiha îl laude marfa.

Nu te ameptea unde nu îți ferbe vale.

Vorbesc de ceva săsesta, să arbul
de (veștea) Kolore.

Hînte tot pe o hînde.

Dângul, și vorbele șetri răre mai în,
goake pre spermanile fete.

Korostitovii pe ajură verăze, și pe
ajură jernize.

Pune tot nu i mai vîdea bine.

N' au luat gura pe dirainte.

Dam bogat in Kofa.

Or nejkrut ku Kemese. De aescia am Norok.

Szokoate ke kete pepezi szboare soate
szemuninke.

Kapul poaste Kovona, si pisorozle
szunt goale.

Szkrizore multe, ijjrava nimik.

Frate ej frate, Da brinza e je ban.

Tsine i mare, i si rase: tsine i mik tot nimik.

Slikul si polozia szou uer veka si uer roue.

Tot zigamu si laude tsokana.

Tot avia me poortzi ku vorber.

Kum moseoni, tzi del moseone.

BCU Cluj / Central University Library Cluj